

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
Jennifer Hood
Maria Kilnäs

BESLUT
2016-06-02

Diarienummer
511-6255-2015

Sida
1(9)

Beslut om bildande av naturreservatet Hällsö i Tanums kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1a. Beslutskarta
Bilaga 1b. Karta över undantagna områden
Bilaga 1c. Inkomna synpunkter
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Sakägarförteckning
Bilaga 5. Besvärshänvisning O4
Bilaga 6. Sändlista

Administrativa uppgifter

Namn:	Naturreseptet Hällsö
NVR ID	2043346
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Tanum
Ungefärlig mittpunkt	N 6518273, E 278257 SWEREF99
Fastigheter och ägare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Nyttjanderättsinnehavare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Areal (ha):	220 ha varav 147 ha hav
Förvaltare:	Västkuststiftelsen
Natura 2000-beteckning:	SE0520150 Tanumskusten
Naturgeografisk region:	18 Norra Bohusläns kustskogsområde
Maringeografisk region:	Skagerrak
Objektskategori:	K kust och skärgård
IUCN-kategori:	IV Habitat/artskyddsområde

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1a som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen runt undantagna områden, se bilaga 1b.

Namnet ska vara Naturreservatet Hällsö.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Länsstyrelsen har tidigare beslutat om följande områdesskydd som berör det nu bildade naturreservatet:

- Naturvårdsområdet Tanumskusten II enligt 19 § NVL, 1990-12-20, dnr 231-10698-89

Länsstyrelsen beslutar att detta områdesskydd upphävs inom de delar som berörs av naturreservatet när nu aktuellt beslut vunnit laga kraft.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och sköta ett skärgårdsområde med vacker landskapsbild och höga naturvärden, bland annat fågelarter och hävdgynnad svamp- och kärlväxtflora, knutna till livsmiljöer som ljunghed, torra hedar, slåtterängar, betade strandängar och andra hagmarker.
- bevara de omväxlande marina miljöerna med grunda sandbottnar, algbevuxna hårbottnar, ålgräsängar och ostronbankar, som är viktiga uppväxt- och födosöksområden för bland annat olika fiskarter, samt som rastlokal för flyttande fågelarter.
- gynna friluftsliv som grundar sig på allemansrätten; detta ska kunna bedrivas i naturreservatet och besökaren ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.
- bevara inom området förekommande naturtyper som ingår i EU:s nätverk av Natura 2000-områden, i gynnsamt tillstånd.

Syftet ska tryggas genom att:

- strandängar och mosaikmarker hävdas och hålls öppna genom bete, slåtter, röjning och bränning.
- land- och vattenmiljöer skyddas från exploatering.
- området är tillgängligt för besökare.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet.
Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller anläggning (t ex vindkraftverk, vågkraftverk).
2. uppföra mast, antenn eller liknande.
3. anlägga väg.
4. anlägga ny brygga, kaj, pir eller hamn.
5. ordna upplag av t ex sten, ris, trädstammar och liknande.
6. muddra, borra, gräva, schakta, fylla ut, tippa, dika eller dämna på land eller i vatten.
7. dumpa muddermassor eller någon form av farliga ämnen på land eller i vatten.
8. använda/sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
9. använda eller upplåta vattenområde för bojförhöjningar.
Bojförbudet gäller inte akterförhöjning vid brygga.
10. bedriva havsbruk, t ex fisk- eller musselodling. *Gäller inte algodling.*
11. bedriva täkt.
12. plantera eller så träd och buskar.
13. plöja upp/omvandla ängs- och betesmark till åkermark.
14. tillföra växtnäringssämnen (naturgödsel eller konstgödsel).
15. stödutfodra.
16. sätta upp stängsel, hägnad eller staket annat än kring bebyggda tomter.

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

17. sätta upp fasta anordningar på berg.
18. anlägga ny vandringlest/stig för friluftslivets behov.
19. förlänga befintliga bryggor.
20. utföra underhållsmuddring.
21. anlägga luft- eller markledning, VA-anläggningar och sjökablar.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel och som framgår under B.
- Vid reparation, underhåll och trädsäkring av befintliga luftledningar. Markskador ska då om möjligt undvikas, men uppkommer markskador ska de repareras.
- Vid nedgrävning av befintliga luftledningar. Samråd ska dock ske med Länsstyrelsen senast 6 veckor innan åtgärd.
- Vid reparation och underhåll av befintliga stigar/gångvägar, bryggor och dräneringar.
- Föreskrifterna A5, A6 (grävning), A12 och A14 (inom befintliga rabatter) gäller inte på fastigheten Hällsö 1:7.
- Föreskrifterna A13, A14 och A15 gäller inte inom område ”Åkern”, markerat på kartbilagorna 1a och 1b.

- Föreskrift A20 gäller inte underhållsmuddring som utförs på uppdrag av Sjöfartsverket i den allmänna farleden 101.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Märka ut naturreservatet i terrängen runt undantagna områden.
2. Sätta upp och underhålla informationstavlor, underhålla befintlig toalett och befintliga stigar.
3. Röja, bränna och utföra betesdrift (inklusive stängsling och eventuellt vindskydd för betesdjur) och slåtter, fagning i den mån fastighetsägare och innehavare av särskild rätt inte, efter samråd med förvaltaren, själv utför dessa åtgärder.
4. Sätta ut fasta bojar i badvikarna och restaurera ostronbankar.
5. Genomföra undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 3) framgår i detalj var anordningar ska utföras och åtgärder vidtas.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. framföra motordrivet fordon i terrängen.
2. elda annat än i medhavd grill.
3. medföra okopplad hund i hagar med betande djur.
4. samla in mossor, lavar, svampar, insekter eller gräva upp kärlväxter, med undantag för bär och matsvamp.
5. skörda alger eller musslor för kommersiellt bruk. *Gäller inte odlade alger.*
6. ankra/lägga till med båt mer än 3 dygn i sträck.
7. cykla eller rida annat än på befintliga stigar.
8. sätta ut nya bojförändringar för friliggande båtar.
9. använda skrapa eller andra redskap eller metoder som kan skada bottenarna.
10. plantera in främmande och/eller invasiva arter eller populationer.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.
- När Länsstyrelsen, eller den Länsstyrelsen utser, genomför naturinventeringar vilka även kan innebära insamling av arter i vetenskapligt syfte.
- När ledningsinnehavare vid reparation, underhåll och trädsäkring av befintliga luftledningarna eller nedgrävning av befintliga luftledningarna använder erforderliga motordrivna fordon. Eventuella markskador ska reparerar.
- Föreskrifterna C2, C4 (gräva upp kärlväxter) och C10 (i befintliga rabatter) gäller inte på fastigheten Hällsö 1:7.

Beskrivning av naturreservatet

Naturen på Hällsö är omväxlande, med hållmarker, strandängar, betesmarker och ljunghed. I norr finns en del bebyggelse, som dock inte ingår i reservatet. De biologiska bevarandevärdena på Hällsö är starkt kopplade till det historiska kulturlandskapet med slätterängar och betesmarker, samt hållmark som nyttjats som utmark. Förr i tiden användes ön för lotsverksamhet och småskaligt skärgårdsjordbruk. Endast ett litet område centralt på ön var odlingsbar inägomark, och detta syns tydligt i terrängen än idag. Resten av ön användes som betesmark och några strandängar som äng. Hållmarkerna är karaktäristiska för Bohuskusten och finns även på Hällsö. Berghållarna består av en mosaik av öppen håll, ljung, små våtmarker, lövdungar och en och annan tall.

Traditionellt har hållmarkerna varit utmark för betesdjuren, och för att få ett mer smakligt bete har man bränt av markerna med jämna mellanrum. Havet har spolat in snäckskal och musslor vilket gett ett kalkinslag i marken som gynnar floran. På ängarna växer gott om typiska arter som låsbräken, kattfot, slätterfibbla, kustruta, knägräs, blodnäva, brudbröd, getväppling, liten blålocka, jungfrulin, vädtklint, prästkraige, rödkämpar, ängshavre, bockrot, trift, rödklint, och knippfryle. Några rariteter på ön är månlåsbräken samt de hotade svamparterna hedröksvamp, stjälröksvamp och dvärgjordstjärna. Floran är rik på hävdgynnade arter som kattfot, slätterfibbla, jungfrulin, knägräs m fl. I lite mer fuktiga delar finns fynd av hartmanstarr och loppstarr.

Det marina landskapet runt Hällsö utmärker sig genom att ha en stor variation av olika marina miljöer på en relativt liten yta. Här finns stora arealer av sandbottnar, både vegetationsfria och bevuxna med alger eller ålgräs eller med ostron och/eller blåmusslor. Det finns också hårbottnar bestående av sten, block eller klippor, där olika arter av fleråriga röd- och brunalger dominerar på ner till 15 meters djup. Därefter tar olika djurarter vid, som till exempel bägarkorall, havsanemoner, död mans hand, sjöborrar, sjöpungar och sjöstjärnor.

Hällsö är ett attraktivt utflyktsmål, och många kommer hit sommartid för att bada. Det finns ingen reguljär färjetrafik till Hällsö och inga bilvägar på ön. Det går en stig från hamnområdet i norr ner till ängsmarken. På sydvästra sidan av ön finns en liten sandstrand med utedass.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Planeringsbakgrund

Hela reservatet ligger inom Natura 2000-området Tanumskusten och omfattades tidigare av naturvårdsområdet Tanumskusten (delbeslut II). Hela ön, med undantag för några bostadstomter, samt så gott som hela vattenområdet, omfattas av strandskydd 300 m. Området ligger inom riksintresse för naturvård (NRO-14-037 Fjällbacka och Grebbestads kust och skärgård) och för friluftsliv (FO1 Norra Bohuslans kust).

I kommunens översiktsplan från 2002 är området markerat som Natura 2000-område och naturvårdsområde. Vattenområdet är klassat som särskilt intresse för naturvård och fiske. På norra delen av Hällsö är det undantagna

bryggområdet utpekad som HS-område (möjlighet för utbyggnad av båtplatser). Det finns inga detaljplaner på ön.

På ön finns sex fornlämningar (tomtningar och by/gårdstomter), ett område utpekad i ängs- och betesmarkinventeringen, fyra inventerade ostronbankar och en möjlig blåmusselbank (äldre uppgift).

Ärendets handläggning

Hällsö ingår i det EU-finansierade LIFE-projektet GRACE, vars syfte är att restaurera ängs- och betesmarker i skärgården. I samband med att ny skötselplan togs fram för ön gjordes bedömningen att det vore lämpligt att göra Hällsö till ett eget naturreservat, för att revidera föreskrifterna och komplettera med områdets marina värden.

Ett informationsmöte har hållits den 26 juli 2015 med berörda mark- och sakägare.

Alla berörda mark- och sakägare har den 12 oktober 2015 förelagts enligt 24§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Tanums kommun, SGU, Havs- och Vattenmyndigheten och Sjöfartsverket den 12 oktober 2015.

Västkuststiftelsen, LRF, Naturskyddsföreningen, Bohusläns ornitologiska förening, Bohusläns flora, Kustbevakningen, Friluftsrämjandet, Turistrådet, Bohusläns museum, Västkustens båtförbund, Svenska kryssarklubben, Sveriges mykologiska förening och Sportfiskarna har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande den 12 oktober 2015.

Inkomna yttranden och Länsstyrelsens ställningstagande till synpunkterna finns i bilaga 1c.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Hällsö ingår sedan tidigare i det stora naturvårdsområdet Tanumskusten. I samband med arbetet med att restaurera betesmarker på ön och ta fram en ny skötselplan bedömdes de befintliga föreskrifterna vara otillräckliga. Dessutom innehåller beslutet för Tanumskusten från 1990 inga beskrivningar, föreskrifter eller skötsel för de marina naturvärdena. För att ge de marina värdena ett skydd, komplettera föreskrifterna och se till att de nyrestaurerade markerna med höga naturvärden får en långsiktig och ändamålsenlig skötsel anser Länsstyrelsen att det är lämpligast att göra Hällsö med omgivande hav till ett eget naturreservat.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljömålen Hav i balans samt levande kust och skärgård, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

Intresseprövning

Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark och vatten samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för konsekvensutredning av regelgivning.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t ex följande:

- För att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området krävs tillstånd. Undantag är verksamheter eller åtgärder som direkt hänger samman med, eller är nödvändig för, skötseln och förvaltningen av det särskilda bevarandeområdet. Länsstyrelsen får lämna tillstånd endast om vissa villkor är uppfyllda. (7 kap 28a, 28b och 29 §§ miljöbalken).
- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.
- Kulturmiljölagen.
- Strandskyddsbestämmelser enligt 7 kap miljöbalken.
- Vattenverksamheter, så som anläggningar och arbeten i vatten (gäller även algodlingar), omfattas av prövning enligt 11 kap miljöbalken.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Västkoststiftelsen. Förvaltningen ska ske i samverkan med markägare, Hällsö samfällighetsförening och berörda djurhållare.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen kring undantagna områden genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Ersättningstalan

Enligt Länsstyrelsens bedömning medför naturreservatet ingen inskränkning i pågående markanvändning, och därför betalas ingen ersättning ut till markägare. Sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen måste väcka talan i Mark- och miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap. 13 § miljöbalken lämnas in till Mark- och miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Bohusläningen, Strömstads tidning och Göteborgs-Posten.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4.

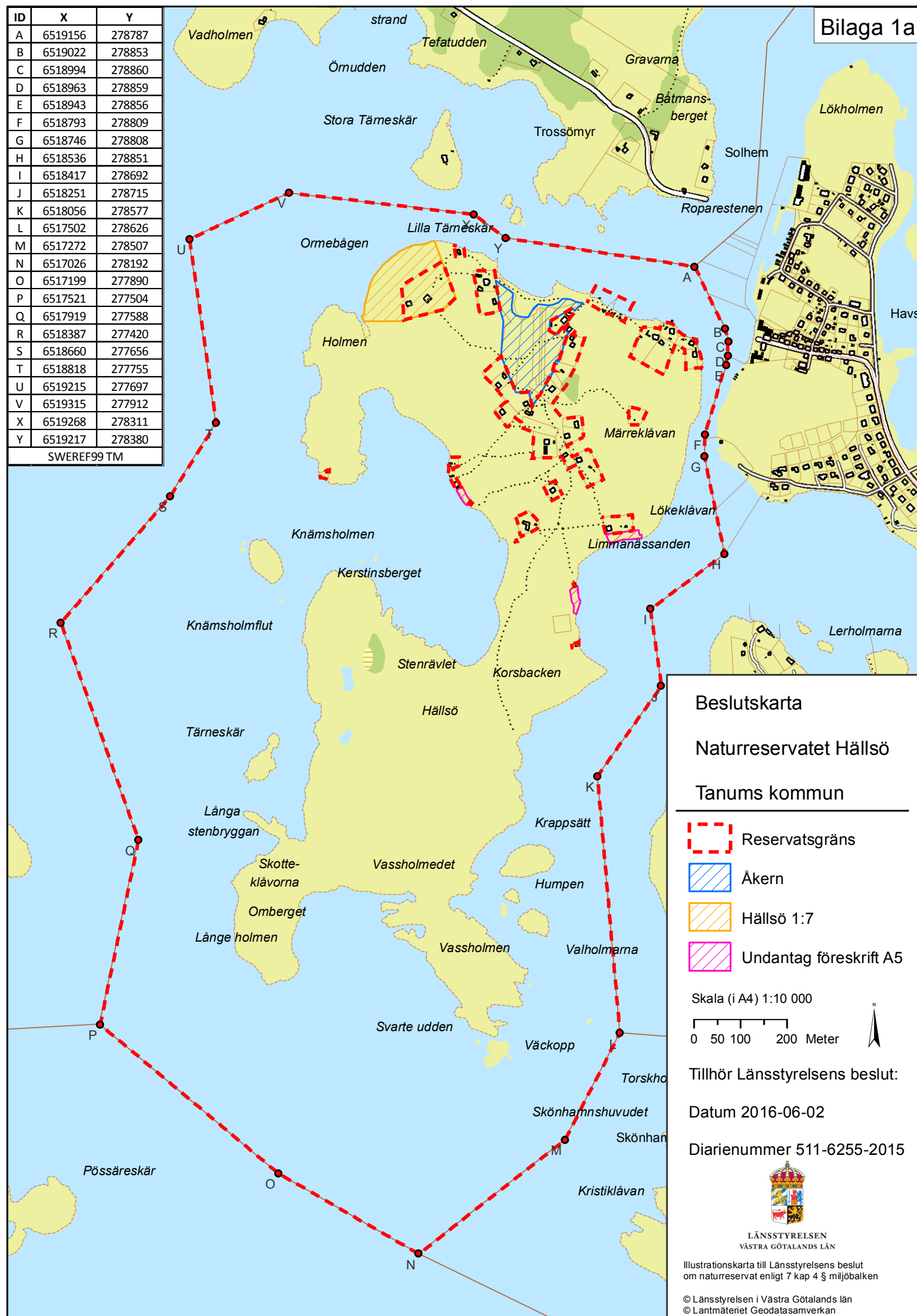
I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårdshandläggare Jennifer Hood och Maria Kilnäs har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg, enhetschef Johan Jannert, antikvarie Lisa Ragnarsson, planarkitekt Kerstin Andersson, vattenvårdshandläggare Charlotte von Bahr, rådgivare Ingvar Claesson, och länsjurist Martin Jansson.

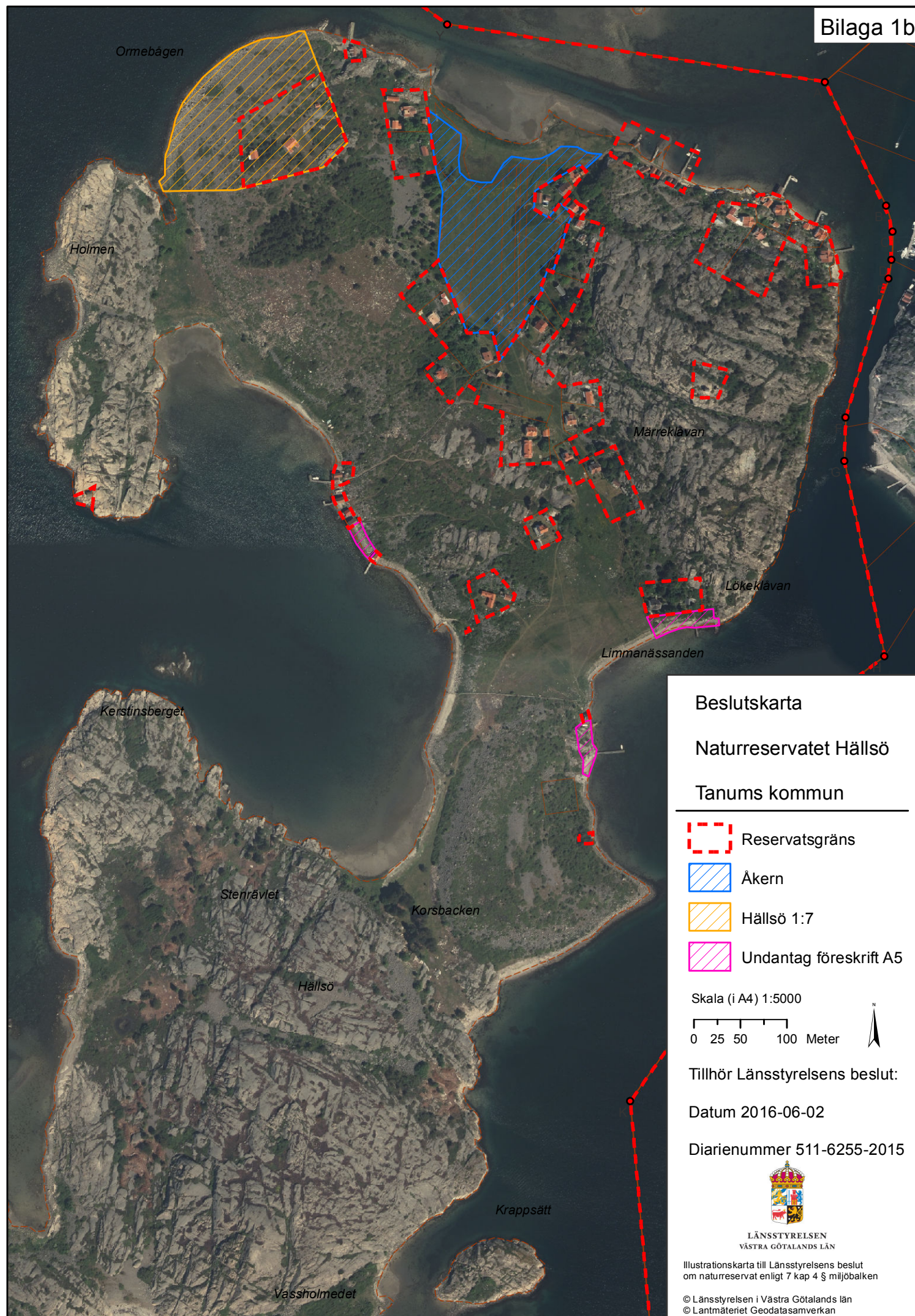
Lisbeth Schultze

Jennifer Hood

Detta är ett digitalt fattat beslut och saknar därför underskrifter.

ID	X	Y
A	6519156	278787
B	6519022	278853
C	6518994	278860
D	6518963	278859
E	6518943	278856
F	6518793	278809
G	6518746	278808
H	6518536	278851
I	6518417	278692
J	6518251	278715
K	6518056	278577
L	6517502	278626
M	6517272	278507
N	6517026	278192
O	6517199	277890
P	6517521	277504
Q	6517919	277588
R	6518387	277420
S	6518660	277656
T	6518818	277755
U	6519215	277697
V	6519315	277912
X	6519268	278311
Y	6519217	278380
SWEREF99 TM		

Bilaga 1c. Inkomna synpunkter

Namn/fastighet	Synpunkter	Länsstyrelsens ställningstagande
Lena Kvist Hällsö 1:28, 1:34 Henry Kvist Hällsö 1:28	1. Syftet för naturreservatet bör inte omfatta att gynna friluftslivet. Inga nya stigar, rastplatser bör anläggas. Hällsö Samfällighetsförening har inget ansvar för toaletten på öns södra del. 2. All privatägd tomtmark, även obebyggd, ska ligga utanför naturreservatet. 3. Åkern ska inte omfattas av naturreservatet. Ledningsdragningar för VA, el, tele etc måste kunna göras på Åkern. 4. Samtliga vattentäkter bör identifieras och ett säkerhetsavstånd upprättas så att betesdjur inte kan äventyra dricksvattnets kvalitet. 5. Det ska vara tillåtet att ordna tillfälliga upplag och elda sly. 6. Inga nya stigar ska anläggas. 7. Havsstrandängen norr om Åkern bör fortsätta underhållas med slåtter och inte betesdjur. Befintlig dränering måste få underhållas. 8. Stängsling för betesdjur ska endast ske efter samråd med markägarna. 9. Det ska vara tillåtet att anlägga markledningar för VA, el, data, tele etc, att framför motordrivna fordon samt anlägga enkla vägar fram till fastighet vid renoveringar och underhåll. 10. Befintliga servitut ska inte inskränkas.	1. Det nu gällande naturvårdsområdet, Tanumskusten, har redan ett syfte för friluftslivet. Inga nya anläggningar för friluftslivet och stigar kommer att göras. Toaletten på öns södra del har Västkuststiftelsen ansvar för. 2. Detta är tillgodosett så långt som Länsstyrelsen anser vara möjligt. All bebyggelse undantas från naturreservatet. 3. Ledningsdragning för VA, fiber, el eller liknande på Åkern och andra områden kommer att vara tillståndspliktigt, för att Länsstyrelsen bedömer att det kan finnas behov av att kunna ställa villkor om hur och när arbeten genomförs. Att gräva ner ledningar inom Åkern bedöms inte vara olämpligt. Däremot kan grävningsarbeten på områden med känslig flora vara skadligt för naturvärden. 4. Om några vattentäkter i form av grävda brunnar behöver stängslas bort från betesdjur så är det en fråga för Västkuststiftelsen i samband med områdets skötsel. Borrade brunnar påverkas av avrinning från hela ön. 5. Tillfälliga upplag och eldning av röjningsavfall från naturreservatet räknas som skötselåtgärd och är undantaget från föreskrifterna efter samråd med förvaltaren som anvisar lämplig plats. 6. Inga nya stigar kommer att anläggas. Befintliga stigar underhålls vid behov. 7. Av skötselplanen framgår det att ången norr om Åkern inte ska stängslas in, utan skötas genom slåtter/maskinell klippning. Föreskrifterna har kompletterats enligt önskemål så att underhåll av befintliga dräneringar är tillåtet. 8. Stängsling regleras inte i detalj i skötselplanen utan görs i diskussion med Västkuststiftelsen, markägare och djurhållare. Eventuellt behov av passager tas lämpligen upp med djurhållaren och/eller Västkuststiftelsen. 9. För ledningsdragningar för VA, telefon, el etc - se punkt 3. Enligt föreskrift C1 är det inte tillåtet att framföra motorfordon i terrängen. I övrigt hänvisas till regler om terrängkörning i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen. 10. Inga servitut regleras genom reservatsbeslutet, men trots servitut kan en åtgärd kräva dispens/tillstånd från andra lagar och förordningar, till exempel naturreservatsföreskrifter eller strandskyddsbestämmelser.
Håkan Benroth Hällsö 1:14, 1:30	11. Stigen norr om lotsutkiken bör inte ritas ut på kartan då den leder ner på hans tomt. 12. Fornlämningen 1648:2 ligger i undantaget område och bör inte vara utritad på karta.	11. och 12. Ändringar görs enligt önskemål.
Lena Lindgren Hällsö 1:15, 1:30 Bo Lindgren Hällsö 1:15, 1:22	13. Det saknas underlag för ekonomisk ersättning till markägarna. 14. Förvaltningen ska ske i samverkan med Hällsö Samfällighetsförening.	13. Länsstyrelsen bedömer att pågående markanvändning inte kommer att påverkas av reservatsföreskrifterna och därför betalas ingen ersättning ut till markägarna. Se även ”Ersättningstalan” i beslutet. 14. Detta förtydligas i beslutet.

Bilaga 1c. Inkomna synpunkter

Mats Mehrstedt Annakarin Mehrstedt Hällsö 1:21	15. Naturreservatet innebär expropriering av äganderätten. 16. Det bör inte finnas elstängsel för betesdjur på ön med hänsyn till barn. 17. Rådjursbeståndet på ön ska begränsas. 18. Rännan norr om Hällsö behöver muddras för yrkesfiskare. 19. Det ska inte anläggas grill- och rastplatser.	15. Reservatsbildningen innebär ingen ändring av ägandeförhållanden. 16. Flyttbara fållor för betesdjur är nödvändigt för att reglera hävden. Fasta staket innebär en större begränsning för framkomligheten. 17. Jakten regleras inte i reservatsföreskrifterna. 18. Underhållsmuddring är tillåten efter tillstånd från Länsstyrelsen. 19. Inga grill- och rastplatser kommer att anläggas, vilket framgick av remissversionen.
Elisabeth Jönsson Hällsö 1:5, 1:27, 1:30 Rolf Jönsson Hällsö 1:5, 1:27 Ulf Carlsson Hällsö 1:25, 1:30 Gun Hartwig Hällsö 1:25 Eiwor Lindström Hällsö 1:25	20. Alla privata tomter, även obebyggda, ska undantas från naturreservatet. 21. Strandängen norr om Åkern ska inte betas 22. Det ska vara tillåtet underhålla befintliga dräneringar. 23. Det ska vara tillåtet med tillfälliga upplag av ris och trädstammar under kortare tid vid röjningar. 24. På nordvästra delen av ön bör stängslas och betas. 25. Motorfordon ska få framföras på stigar.	20. Detta är tillgodosett så långt som Länsstyrelsen anser vara möjligt. All bebyggelse undantas från naturreservatet. 21. Det framgår av skötselplanen att stängslet inte flyttas ut till ängen norr om Åkern. Området ska inte betas utan skötas genom slätter/maskinell klippning. 22. Föreskrifterna har kompletterats enligt önskemål så att underhåll av befintliga dräneringar är tillåtet. 23. Tillfälliga upplag och eldning av röjningsavfall från naturreservatet räknas som skötselåtgärd och är undantaget från föreskrifterna efter samråd med förvaltaren, som anvisar lämplig plats. 24. Det framgår av skötselplanen att detta är ambitionen. 25. Enligt föreskrift C1 är det inte tillåtet att framföra motorfordon i terrängen. I övrigt hänvisas till regler om terrängkörning i terrängkörningslagen och terrängkörningsförfordningen.
Elisabeth Jönsson Hällsö 1:5, 1:27, 1:30 Rolf Jönsson Hällsö 1:5, 1:27 Maria Nordqvist Martin Jönsson	26. Hällsö 1:5 i sin helhet ska inte ingå i naturreservatet. 27. Bryggan på Hällsö 1:5 ska inte ingå i naturreservatet.	26. Båda skiftena på land av Hällsö 1:5 är undantaget från naturreservatet enligt önskemål. 27. Länsstyrelsen anser inte att bryggan ingår i den bebyggda tomten på Hällsö 1:5. Inga bryggor som idag ingår i naturvårdsområdet Tanumskusten har undantagits i naturreservatet.
Louise Braathen Hällsö 1:23, 1:30 Gunnar Braathen Hällsö 1:23	28. Hällsö 1:5 och Hällsö 1:7 ska inte ingå i naturreservatet.	28. Se synpunkter från respektive fastighetsägare.
Turistrådet	29. Inget att erinra	
Lars Faxén Hällsö 1:11, 1:30 Agnes Faxén Hällsö 1:11 Karin Faxén Sporrang Hällsö 1:11	30. Motsätter sig bildande av naturreservatet.	30. Hällsö ingår redan i det skyddade naturvårdsområdet Tanumskusten. Reservatsbildningen är en översyn av det befintliga skyddet. Hällsö 1:11 ingår inte i naturreservatet.

Bilaga 1c. Inkomna synpunkter

Malin Lewrén Hällsö 1:37 Fredrik Lewrén Hällsö 1:37	31. Motsätter sig bildande av naturreservatet. 32. Underlag om ekonomisk ersättning till markägarna saknas.	31. Hällsö ingår redan i det skyddade naturvårdsområdet Tanumskusten. Reservatsbildningen är en översyn av det befintliga skyddet. Hällsö 1:37 ingår inte i naturreservatet. 32. Länsstyrelsen bedömer att pågående markanvändning inte kommer att påverkas av reservatsföreskrifterna och därför betalas ingen ersättning ut till markägarna. Se även ”Ersättningstalan” i beslutet.
Hällsö samfällighetsförening Hällsö S:1	33. Samtliga bostadsfastigheter inklusive Hällsö 1:5 och Hällsö 1:7 ska undantas. 34. Att Västkuststiftelsen får tillräckliga ekonomiska resurser för att utföra åtgärder enligt skötselplanen är en förutsättning för Samfällighetsföreningens godkännande av naturreservatet.	33. Se synpunkter från respektive fastighetsägare. 34. Länsstyrelsen instämmer i att det är viktigt att förvaltaren får tillräckliga resurser för att sköta naturreservatet.
Martin Svedberg Hällsö 1:7 Erika Svedberg Hällsö 1:7	35. Hela Hällsö 1:7 ska i första hand undantas enligt deras förslag A. 36. Naturreservatet medför ökat antal kränkningar av deras hemfridszon. 37. I andra hand ska de nuvarande föreskrifterna gälla för Hällsö 1:7 enligt deras förslag B. 38. Tillfälligt upplag av ris mm samt eldning ska vara tillåtet på hela Hällsö 1:7. 39. Toalett, informationsskylt och betesdrift ska inte finnas på Hällsö 1:7. 40. Hällsö 1:7 ska vara ett eget skötselområde. 41. I tredje hand ska lättnader i föreskrifterna införas för Hällsö 1:7 enligt deras förslag C. 42. Markägarna ska utses till formell förvaltare för Hällsö 1:7 i beslutet.	35. Delar av 1:7 ligger redan inom naturvårdsområdet Tanumskusten och det krävs synnerliga skäl för ett upphävande. Länsstyrelsen anser att det saknas sådana synnerliga skäl som avses i lagstiftningen. 36. Allmänhetens tillträde till strandområdet kommer inte att förändras genom översynen av naturvårdsområdet. 37. Föreskrifterna på Hällsö 1:7 har anpassats så att nuvarande användning av fastigheten inte påverkas. 38. Undantag från dessa föreskrifter har införts enligt önskemål. 39. Detta kommer det inte att finnas, vilket framgår av skötselplanen. 40. Ändringen görs enligt önskemål. 41. Önskemålet tillgodoses genom att vissa föreskrifter är undantagna på hela Hällsö 1:7. Önskemålet om att undanta Hällsö 1:7 från föreskrift A11 (bedriva täkt) anser inte Länsstyrelsen vara motiverat. Att borra/gräva efter vatten räknas som anläggande av VA-anläggning, vilket är tillståndspliktigt enligt A21. 42. Västkuststiftelsen utses till förvaltare för naturreservatet. Av skötselplanen framgår att område 5.2 dvs. hela Hällsö 1:7 i första hand ska skötas av markägarna.
Kustbevakningen	43. Viktigt att naturreservatet avgränsas tydligt på sjökort och informationsskyltar.	43. Efter beslut skickar Länsstyrelsen gränserna till Sjöfartsverket. Koordinaterna för brytpunkter i havet markeras på beslutskartan. Informationsskyltar kommer att finnas i anslutning dit besökande båtar lägger till.
Helen Waters Hällsö 1:12 Sean Waters Hällsö 1:12	44. Samtliga befintliga bryggor ska undantas. Endast 4 bryggor ligger innanför naturreservatet. 45. Det ska finnas möjlighet att ordna tillfälliga upplag av byggmaterial och fiskeredskap i anslutning till samtliga bryggor.	44. Länsstyrelsen förtydligar att samtliga bryggor (inte bara 4 st) ligger inom naturreservatet, förutom bryggorna i ”Hällsö hamn” som är undantagna även i naturvårdsområdet. Inga ytterligare bryggor har undantagits och Länsstyrelsen bedömer att det saknas synnerliga skäl att upphäva det befintliga skyddet för bryggor. 45. Det kommer att finnas tre mindre områden som är undantagna från föreskriften A5 (anordna upplag), för de som inte har sjöbodar/tomter i nära anslutning till bryggorna.

Bilaga 1c. Inkomna synpunkter

Erika Svedberg Hällsö 1:7	46. Motsätter sig naturreservat. 47. Markägarna förlorar möjligheten att skydda sin egendom i framtiden, vilket strider mot äganderätten. Vid reservatsbildning tar staten över förvaltningen av marken, vilket innebär att markägare för all framtid förlorar rådighet över sin egen mark. 48. Strandskyddslagstiftningen är tillräckligt skydd för områdets naturvärden på land. 49. Länsstyrelsen har frångått flera av de ursprungliga syftena med att bilda naturreservat och de kvarstående motiverar inte i tillräcklig grad ett reservat.	46. Hällsö ingår redan i det skyddade naturvårdsområdet Tanumskusten. Reservatsbildningen är en översyn av det befintliga skyddet. 47. Länsstyrelsen förtydligar att äganderätten till samtliga fastigheter på ön inte förändras genom reservatsbildningen. På hela Hällsö 1:7 har undantag införts i föreskrifterna så att pågående användning av fastigheten inte påverkas. 48. Länsstyrelsen bedömer att strandskyddsbestämmelserna inte innebär ett tillräckligt skydd för natur- och friluftsvärden. 49. Länsstyrelsen har inte frångått några av de ursprungliga syftena som presenterats för markägare vid markägarmötet juli 2015.
Anna Gulliksen Hällsö 1:8, 1:30 Maria Malmström Hällsö 1:8, 1:30	50. Samtliga bostadsfastigheter inklusive Hällsö 1:5 och Hällsö1:7 ska undantas.	50. Se synpunkter från respektive fastighetsägare.
Bohusläns ornitologiska förening	51. Tillstyrker förslaget. 52. Påpekar vikten av att spara buskage och trädgångar som är viktiga häcknings- och rastplatser för vissa arter. Dock inte nära strandängar. 53. Syftet bör kompletteras med ”viktig rastlokal för flyttande fåglar”.	52. Länsstyrelsen förtydligar att detta framgår av skötselplanen. 53. Ändringen görs enligt önskemål.
Tanums kommun	54. Tillstyrker starkare skydd samt att skötselplan upprättas. 55. Det ska vara möjligt att uppföra ekonomibyggnader för jordbrukets behov utan dispens. 56. Det behöver preciseras tydligare i skötselplanen hur ostronbankarna ska restaureras och vilka eventuella hinder som finns.	55. Länsstyrelsen förtydligar under föreskrift B3 att utföra betesdrift även inkluderar uppförande av eventuellt vindskydd för betesdjur. Det räknas således som en skötselåtgärd och är undantaget från föreskrift A1 (förbudet att uppföra byggnad eller anläggning). Andra eventuella ekonomibyggnader för jordbrukets behov kräver dispens från föreskrift A1. Länsstyrelsen bedömer dock att det i dagsläget inte finns behov av andra ekonomibyggnader för jordbrukets behov. 56. Tillägg i skötselplanen görs enligt önskemål.
Martin Svedberg Hällsö 1:7	57. Motsätter sig att friluftsliv är ett av syftena med naturreservatet, guidade turer, marknadsföring av ön och föreslår tältförbud på hela ön. 58. Samtliga befintliga bryggor ska undantas.	57. Det nu gällande naturvårdsområdet Tanumskusten, har redan ett syfte för friluftslivet. Länsstyrelsen anser inte att det finns behov av tältförbud. Information om allemansrätten finns på Naturvårdsverkets hemsida www.naturvardsverket.se. 58. Se synpunkt från Helen och Sean Waters.
SGU	59. Föreslår komplettering av texten i skötselplanen om geologiska förhållanden.	59. Ändringen görs enligt önskemål.
Sjöfartsverket	60. Underhållsmuddring av den allmänna farleden 101 ska vara undantagen från föreskrifterna.	60. Undantag införs i föreskrifterna enligt önskemål.

2023-08-31
KN2023/00999

Klimat- och näringslivsdepartementet

Adressater:
Se *bilaga 1*

Överklagande av Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut om bildande av naturreservatet Hällsö, Tanums kommun

Regeringens beslut

Regeringen ändrar det överklagade beslutet på följande sätt.

I anslutning till de föreskrifter som är meddelade med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken, de s.k. A-föreskrifterna, görs följande tillägg under meningen ”Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall”.

Föreskriften A5 gäller inte inom markområden som är markerade som ”Undantag föreskrift A5” på beslutscharta 1a och 1b.

Regeringen avslår överklagandena i övrigt.

Länsstyrelsen ska kungöra regeringens beslut på samma sätt som det överklagade beslutet kungjordes enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Ärendet

Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslutade den 2 juni 2016 i ärende med dnr 511-6255-2015 att bilda naturreservatet Hällsö i Tanums kommun. Beslutet finns i *bilaga 2*. I och med att beslutet vinner laga kraft upphävs områdesskyddet enligt naturvårdsområdet Tanumskusten II (naturvårdsområdet) inom de delar som berörs av naturreservatet.

Syftet med naturreservatet är bl.a. att bevara och sköta ett skärgårdsområde med vacker landskapsbild och höga naturvärden, bevara de omväxlande marina miljöerna med grunda sandbottnar, algbevuxna hårbottnar,

ålgårssängar och ostronbankar, gynna friluftsliv som grundar sig på allemansrätten samt bevara inom området förekommande naturtyper som ingår i EU:s nätverk av Natura 2000-områden i gynnsamt tillstånd.

Lars Faxén, Erika Svedberg, Martin Svedberg, Lena Brogren Kvist, Henry Kvist, Hällsö samfällighetsförening, Olof Lindgren, Sean Waters, Helen Waters, Lena Lindgren och Bo Lindgren har överklagat länsstyrelsens beslut.

Lars Faxén yrkar i första hand att länsstyrelsens beslut ska upphävas. I andra hand yrkar han att endast den södra obebodda hälften av Hällsö blir naturreservat. Han anför i huvudsak följande. Skyddet mot oönskad exploatering är redan i dag starkt och behöver därför inte skärpas. Det närliggande naturreservatet Trossö-Kalvö-Lindö representerar ännu bättre den typiska och skyddsvärda landskapsbilden och tillskottet av Hällsö naturreservat blir i detta perspektiv högst marginellt. Fastighetsägarna kommer åsamkas betydande skada då alla beslut gällande den gemensamma marken kommer fattas på myndighetsnivå.

Erika Svedberg, Martin Svedberg, Lena Brogren Kvist, Henry Kvist, Olof Lindgren, Lena Lindgren, Bo Lindgren och Hällsö samfällighetsförening yrkar i första hand att fastigheten Hällsö 1:7 ska undantas från naturreservatet. De anför i huvudsak följande. Hela fastigheten ses som en trädgård och bör skyddas med utgångspunkt i dess kulturhistoriska värde. Trädgårdsanläggningarna är omfattande och ianspråktaga sedan 20-talet. Att göra delar av fastigheten till naturreservat splittrar upp och förstör trädgårdsanläggningen som helhet. Beslutet att bilda naturreservatet kommer att medföra betydande inskränkningar i pågående användning av fastigheten, även om länsstyrelsen har gjort flertalet lättnader i föreskrifterna för Hällsö 1:7. Naturreservatet kommer medföra ett ökat antal besökare till området vilket kommer resultera i ett ökat antal kränkningar av markägarnas hemfridszon. Området är redan strandskyddat med såväl allemansrätt som växt- och djurliv tryggt. Beslutet står inte i proportion till den negativa betydelse det får för fastighetsägarna. Alla fastigheter som är fastighetsbildande för bostadsändamål ska undantas. Om beslutet står fast yrkar de i andra hand att ekonomisk ersättning ska utgå till markägarna. Erika Svedberg och Martin Svedberg yrkar även att om beslutet om att inkludera Hällsö 1:7 i naturreservatet står fast så ska reservatsgränsen dras utanför en minnessten på fastigheten och vidare att det ska tas in ytterligare

lättnader i föreskrifterna för fastigheten, alternativt att de ska få bibehålla föreskrifterna som i dag gäller på fastigheten enligt naturvårdsområdet.

Hällsö samfällighetsförening, Lena Brogren Kvist, Henry Kvist, Olof Lindgren, Lena Lindgren och Bo Lindgren yrkar avseende fastigheten Hällsö 1:10 i första hand att fastigheten ska undantas från naturreservatet. De anför att fastigheten är fastighetsbildad för bostadsändamål och att fastighetsägarna bör ha full rådighet över sin mark även i framtiden. I andra hand yrkar de att ekonomisk ersättning ska utgå till markägarna om beslutet står fast.

Lena Brogren Kvist, Henry Kvist, Olof Lindgren, Lena Lindgren och Bo Lindgren yrkar avseende åkerfastigheterna Hällsö 1:30–1:35 i första hand att fastigheterna ska undantas från naturreservatet. De anför att fastighetsägarna även i framtiden bör ha full rådighet över sin mark och behålla sin handlingsfrihet att återuppta olika odlingar i framtiden. I andra hand yrkar de att ekonomisk ersättning ska utgå till markägarna om beslutet står fast.

Erika Svedberg, Martin Svedberg, Sean Waters och Helen Waters yrkar i första hand att samtliga bryggor eller markområden närmast flera av öns bryggor inte ska ingå i naturreservatet. De anför att områdena behövs till bl.a. vinterupplag av båtar och framtida behov av infrastruktur för laddning av båtmotorer. I andra hand yrkar Erika Svedberg och Martin Svedberg att lättnader i föreskrifterna ska tas in vad gäller deras brygga som ligger på fastigheten Hällsö s:1. De anför att det saknas skäl för att inte undanta deras brygga då en brygga bara 30 meter bort är undantagen från naturreservatet.

Lena Brogren Kvist och Henry Kvist yrkar att fastigheterna Hällsö 1:7, 1:10 och åkerfastigheterna Hällsö 1:30–1:35 ska undantas från Natura 2000-området Tanumskusten. Vidare anför de att gränsen mellan åkern och havsängen norr därom bör märkas ut så att korna inte kan beta på den lågt belägna strandängen.

Länsstyrelsen, som har yttrat sig i ärendet, står fast vid de bedömningar och ställningstaganden som framgår av det överklagade beslutet. Länsstyrelsen betonar att det inte är frågan om att införa ett nytt skydd för Hällsö utan en översyn av ett befintligt skydd (naturvårdsområdet). Länsstyrelsen förtydligar hur föreskrifterna ska förstås och föreslår att det beträffande föreskrift A5 förtydligas att föreskriften inte gäller inom de markområden i anslutning till

bryggor som är markerade som "Undantag föreskrift A5" på kartbilagorna 1a och 1b.

Länsstyrelsen redogör för skälen för att inte undanta områden kring bryggor från naturreservatet. Orsaken till att markområden kring vissa sjöbodar har undantagits från naturreservatet motiverar länsstyrelsen med att när naturvårdsområdet bildades 1990 så undantogs en del sjöbodar medan andra ingick i det skyddade området. Eftersom de markområden som upptas av sjöbodar saknar betydelse för naturreservatets syfte är det motiverat att alla sjöbodar på Hällsö hanteras likvärdigt och det är lämpligt att undanta byggnader från det skyddade området.

När naturvårdsområdet bildades så undantogs inte hela Hällsö 1:7 utan området närmast vattnet ansågs vara tillgängligt för allmänheten och ingår därför i det skyddade området. I det överklagade beslutet har länsstyrelsen följt samma avgränsning för det undantagna området på fastigheten som i beslutet för naturvårdsområdet, vilket motsvarar den ianspråktaga tomtplatsen. Dessutom har undantag införts från föreskrifterna för anläggningar som finns på hela fastigheten så att dessa kan underhållas och användas. Det föreligger inte sådana synnerliga skäl som krävs enligt miljöbalken för att upphäva det befintliga skyddet och undanta hela fastigheten. Föreskrifterna i beslutet behöver inte förtydligas ytterligare då det framgår att underhåll av befintliga byggnader och anläggningar inte omfattas av föreskrifterna. Ingen av bryggorna nordost om Hällsö 1:7 är undantagna från naturreservatet eller naturvårdsområdet. Endast markområdet kring sjöboden intill den högra bryggan är undantagen, men inte själva bryggan. De två bryggorna har alltså hanterats likvärdigt i det överklagade beslutet.

När naturvårdsområdet bildades så undantogs ett stort område kring bebyggelse på norra delen av Hällsö (vid åkern), i syfte att undanta bebyggda fastigheter. Gränsen för det undantagna området drogs dock väldigt godtyckligt, då man inte följde gränserna för de bebyggda fastigheterna. Vid översynen valde länsstyrelsen att dra gränsen för det undantagna området i befintliga fastighetsgränser, så att hela åkern ingår i naturreservatet. Syftet var att få en lättförståelig och konsekvent gränsdragning. Syftet med det undantagna området är att de ianspråktaga, bebyggda bostadstomterna i anslutning till åkern inte ska omfattas av naturreservatet. För att möjliggöra

och underlätta skötsel av åkern anser länsstyrelsen att det är viktigt att hela området ingår i reservatet.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen har i ärendet att pröva länsstyrelsens beslut att bilda naturreservatet Hällsö. Frågor om intrångsersättning eller Natura 2000-området kan inte prövas inom ramen för detta ärende.

Ett område får med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Enligt 7 kap. 5 § miljöbalken ska skälen för beslutet anges i beslutet liksom de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot att bland annat utnyttja vattnet för vattenkraft eller avleda vatten. Av 7 kap. 25 § miljöbalken följer att föreskrifterna inte ska vara mer ingripande än vad som krävs för att tillgodose syftet med reservatet. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelser i miljöbalken får inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Enligt 7 kap. 7 § miljöbalken får länsstyrelsen helt eller delvis upphäva ett beslut om naturvårdsområde, som vid tillämpningen av miljöbalken likställs med ett naturreservat, om det finns synnerliga skäl.

Av utredningen i ärendet framgår att hela Hällsö, förutom områden kring byggnader och delar av åkerfastigheterna Hällsö 1:30–1:35, sedan tidigare ingår i naturvårdsområdet. Samtliga bryggor ligger inom naturreservatet, förutom bryggorna i Hällsö hamn som är undantagna även i naturvårdsområdet. Inga ytterligare bryggor har undantagits eftersom länsstyrelsen har bedömt att det saknas synnerliga skäl att upphäva det befintliga skyddet för bryggor.

Regeringen noterar att markområden runt ett antal sjöbodar som tidigare omfattades av naturvårdsområdet är undantagna från naturreservatet. I yttrande till regeringen anför länsstyrelsen att när naturvårdsområdet bildades undantogs en del sjöbodar medan andra ingick i det skyddade området. Eftersom de markområden som upptas av sjöbodar saknar betydelse för naturreservatets syfte anser regeringen i likhet med länsstyrelsen att det är motiverat att alla sjöbodar på Hällsö hanteras

likvärdigt och att det är lämpligt att undanta byggnader från det skyddade området.

Regeringen delar i övrigt länsstyrelsens bedömning att det aktuella området har så höga natur- och friluftsvärden att det är motiverat att långsiktigt skydda det som naturreservat med angivet syfte och angiven geografisk avgränsning. Föreskrifterna och skötselplanen är enligt regeringens bedömning väl avvägda med hänsyn till naturreservatets syfte. I enlighet med länsstyrelsens medgivande bör ett tillägg göras för att förtydliga att föreskrifterna inte gäller markområden som är markerade som "Undantag föreskrift A5" på beslutskarta 1a och 1b. Regeringen ser inget behov av att ändra föreskrifterna i övrigt med anledning av vad som framförs i överklagandena.

Sammantaget finner regeringen att det inte framkommit något i ärendet som vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen utgör skäl att i övrigt ändra länsstyrelsens beslut. Överklagandena bör därför avslås i övrigt.

På regeringens vägnar

Romina Pourmokhtari

Anna Berglund

Kopia till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/RUL och SMF
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Naturvårdsverket
Tanums kommun